**Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį**

►B **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2011/77/ES**

**2011 m. rugsėjo 27 d.**

**kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų**

(OL L 265, 2011 10 11, p. 1)

pataisyta:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 117, 2013 4 27, p. 23 (2011/77/ES)

▼B

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2011/77/ES

**2011 m. rugsėjo 27 d.**

**kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį, 62 ir 114 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([2]),

kadangi:

(1) pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/116/EB ([3]) apsaugos terminas atlikėjams ir fonogramų gamintojams yra 50 metų;

(2) atlikėjams toks laikotarpis prasideda nuo kūrinio atlikimo arba nuo tada, kai teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas įrašytas kūrinys per 50 metų po kūrinio atlikimo, laikotarpis prasideda po pirmo tokio išleidimo ar pirmo tokio viešo paskelbimo, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta pirmiau;

(3) fonogramų gamintojams laikotarpis prasideda nuo fonogramos įrašymo ar jos teisėto išleidimo per 50 metų po įrašymo arba, jei ji taip neišleidžiama, nuo jos viešo teisėto paskelbimo per 50 metų po įrašymo;

(4) apsaugos lygis, kai pripažįstamas jų kūrybinis ir artistinis prisidėjimas, turėtų atspindėti socialiniu požiūriu pripažįstamą kūrybinio atlikėjų prisidėjimo svarbą;

(5) atlikėjai paprastai savo karjerą pradeda jauni ir dabartinis 50 metų apsaugos terminas, taikomas kūrinių įrašams, dažnai nesaugo jų kūrinių visą atlikėjų gyvenimą. Todėl kai kurie atlikėjai savo gyvenimo pabaigoje netenka pajamų. Be to, atlikėjai dažnai negali pasinaudoti savo teisėmis siekdami užkirsti kelią netinkamam savo kūrinių atlikimui ar uždrausti tokį atlikimą, kurie gali įvykti tol, kol jie yra gyvi;

([1]) OL C 182, 2009 8 4, p. 36.
([2]) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 184 E, 2010 7 8, p. 331) ir 2011 m. rugsėjo 12 d. Tarybos sprendimas.
([3]) OL L 372, 2006 12 27, p. 12.

▼B

(6) pajamos, gautos iš išskirtinių teisių į atgaminimą ir pateikimą, kaip nustatyta 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo ([1]), taip pat teisingos kompensacijos už privatų naudojimą pagal tą direktyvą ir iš išskirtinių platinimo bei nuomos teisių pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje ([2]), turėtų būti prieinamos atlikėjams bent jau tol, kol jie yra gyvi;

(7) todėl įrašytų kūrinių ir fonogramų apsaugos terminas turėtų būti pratęstas iki 70 metų nuo atitinkamo įvykio;

(8) teisės į įrašytą kūrinį turėtų grįžti atlikėjui, jei fonogramos gamintojas nebesiūlo pirkti pakankamo kiekio (remiantis Tarptautinės konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos nuostatomis) fonogramos, ►C1 kuri, jei būtų pratęstas terminas, taptų vieša, kopijų ar nepateikia tokios fonogramos viešai. ◄ Tokia galimybė turėtų atsirasti pasibaigus pagrįstam laiko terminui, skirtam fonogramos gamintojui atlikti šiuos abu su naudojimu susijusius veiksmus. Taigi fonogramos gamintojo teisės į fonogramą turėtų nustoti galioti, siekiant išvengti padėties, kai kartu egzistuotų ir tokios atlikėjo teisės į įrašytą kūrinį, nors tokios teisės nebėra perduotos ar atiduotos fonogramos gamintojui;

(9) atlikėjai, užmezgę sutartinius santykius su fonogramos gamintoju, paprastai turi perduoti arba atiduoti fonogramų gamintojams savo išskirtines teises į savo kūrinių įrašų atgaminimą, platinimą, nuomą ir pateikimą. Už tai kai kuriems atlikėjams sumokamas honoraro avansas, o mokėjimai gaunami tik tada, kai fonogramos gamintojas susigrąžina sumokėtą avansą ir atlieka sutartyje nustatytus atskaitymus. Kiti atlikėjai perduoda arba atiduoda savo išskirtines teises už vienkartinį užmokestį (nesikartojančią išmoką). Tai ypač aktualu foniniams atlikėjams, kurių nėra kūrėjų sąraše (nepagrindiniai atlikėjai), bet kartais ir kūrėjų sąraše esantiems atlikėjams (pagrindiniams atlikėjams);

(10) kad būtų užtikrinta faktinė termino pratęsimo nauda atlikėjams, kurie perdavė ar atidavė savo išskirtines teises fonogramų gamintojams, reikėtų įgyvendinti keletą papildomų priemonių;

([1]) OL L 167, 2001 6 22, p. 10.
([2]) OL L 376, 2006 12 27, p. 28.

▼B

(11) pirmoji papildoma priemonė turėtų būti reikalavimo fonogramų gamintojams atidėti bent kartą per metus sumą, siekiančią 20 % pajamų, gautų iš išskirtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, nustatymas. Pajamos – tai fonogramos gamintojo gautos pajamos prieš atskaičiuojant išlaidas;

(12) tų sumų mokėjimas turėtų būti skirtas tik atlikėjams, kurių kūriniai įrašyti fonogramose ir kurie perdavė arba atidavė savo teises fonogramos gamintojui už vienkartinę išmoką. Taip atidėtos sumos turėtų būti individualiai paskirstomos nepagrindiniams atlikėjams mažiausiai kartą per metus. Šis skirstymas turėtų būti patikėtas kolektyvinių teisių administravimo organizacijoms ir gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. Siekdamos išvengti neproporcingos naštos, kurią gali sukelti tų pajamų rinkimas ir administravimas, nustatymo, valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, kokiu mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas;

(13) tačiau pagal Direktyvos 2006/115/EB 5 straipsnį atlikėjams jau suteikiama neatšaukiama teisė į teisingą atlyginimą už, *inter alia*, fonogramų nuomą. Panašiai sutartyse atlikėjai paprastai neperduoda arba neatiduoda fonogramų gamintojams teisės pretenduoti į vienkartinį teisingą atlyginimą už transliavimą ir viešą paskelbimą pagal Direktyvos 2006/115/EB 8 straipsnio 2 dalį ir į teisingą kompensaciją už atgaminimą privačiam naudojimui pagal Direktyvos 2001/29/EB 5 straipsnio 2 dalies b punktą. Todėl apskaičiuojant bendrą sumą, kurią fonogramų gamintojas turi atskaičiuoti papildomo atlyginimo išmokoms, nereikėtų atsižvelgti į pajamas, kurias fonogramos gamintojas gavo iš fonogramų nuomos, į vienkartinį teisingą atlyginimą už transliavimą ir viešą paskelbimą arba teisingą atlyginimą, gautą už privatų kopijavimą;

(14) siekiant užtikrinti pusiausvyrą sudarant sutartis, pagal kurias atlikėjas už honorarą perduoda išskirtines teises fonogramos gamintojui, antroji papildoma priemonė turėtų būti „tabula rasa“ (t. y. visiškas atnaujinimas) tiems atlikėjams, kurie suteikė pirmiau minėtas išskirtines teises fonogramos gamintojams už honorarą ar atlyginimą. Valstybės narės, siekdamos, kad pratęstas apsaugos terminas būtų visapusiškai naudingas atlikėjui, turėtų užtikrinti, kad, remiantis tarp fonogramos gamintojo ir atlikėjo sudaryta sutartimi, atlikėjui per pratęstą laikotarpį sumokėto honoraro ar atlyginimo sumai nebūtų daromas poveikis dėl mokėjimo avansu arba dėl sutartyje nustatytų atskaitymų;

▼B

(15) siekiant teisinio tikrumo, turėtų būti numatyta, kad, kai sutartyje aiškiai nenurodyta kitaip, sutartinis teisių į kūrinio įrašą perdavimas arba atidavimas, dėl kurio susitarta iki tos dienos, kai valstybės narės turi patvirtinti šią direktyvą įgyvendinančias priemones, ir pratęstu laikotarpiu toliau veikia taip, kaip veikė;

(16) valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad dėl kai kurių sutarčių, nustatančių pasikartojančius mokėjimus, nuostatų būtų galima derėtis iš naujo atlikėjų naudai. Valstybės narės turėtų nustatyti tvarką, taikytiną tuo atveju, jei pakartotinės derybos žlunga;

(17) taikant šią direktyvą, neturėtų būti daromas poveikis nacionalinėms taisyklėms ir susitarimams, kurie atitinka jos nuostatas, pavyzdžiui, valstybėse narėse sudarytiems atlikėjams atstovaujančių organizacijų ir gamintojams atstovaujančių organizacijų kolektyviniams susitarimams;

(18) kai kuriose valstybėse narėse muzikos kūriniams su žodžiais taikomas bendras apsaugos terminas, skaičiuojamas nuo ilgiausiai išgyvenusio autoriaus mirties, o kitose valstybėse narėse muzikai ir žodžiams taikomi atskiri terminai. Nepaprastai daug muzikos su žodžiais sukurta bendrai. Pavyzdžiui, operą dažnai kuria libreto autorius ir muzikos autorius – kompozitorius. Be to, tokių muzikos žanrų kaip džiazo, roko ir populiariosios muzikos kūriniai iš principo dažniausiai kuriami bendrai;

(19) vadinasi muzikos kūrinių su žodžiais, kurių žodžiai ir muzika buvo sukurti tam, kad būtų naudojami kartu, apsaugos termino nustatymas nepakankamai suderintas, todėl kyla kliūčių laisvam prekių bei paslaugų, tokių kaip tarptautinės kolektyvinių teisių administravimo paslaugos, judėjimui. Siekiant užtikrinti, kad šios kliūtys būtų panaikintos, visiems šiems darbams, saugomiems nuo datos, iki kurios reikalaujama, kad valstybės narės perkeltų šią direktyvą, turėtų būti taikomas vienodas, suderintas apsaugos terminas visose valstybėse narėse;

(20) todėl Direktyva 2006/116/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;

(21) kadangi papildomų priemonių tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, nes nacionalinės priemonės toje srityje arba iškreiptų konkurenciją, arba paveiktų fonogramų gamintojo išskirtinių teisių, apibrėžtų Sąjungos teisės aktuose, apimtį ir todėl tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

▼B

(22) pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros [1] 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo ir Sąjungos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jų perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

*1 straipsnis*

**Direktyvos 2006/116/EB pakeitimai**

Direktyva 2006/116/EB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnis papildomas šia dalimi:

„7. Muzikos kūrinio su žodžiais apsaugos terminas baigiasi praėjus 70 metų nuo ilgiausiai išgyvenusio iš toliau išvardytų asmenų mirties nepriklausomai nuo to, ar tie asmenys laikomi bendraautoriais, ar ne; šie asmenys yra žodžių autorius ir muzikos kūrinio kompozitorius, turint mintyje tai, kad ir žodžiai, ir muzika buvo specialiai sukurti atitinkamam muzikos kūriniui su žodžiais.“

2. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies antras sakinys pakeičiamas taip:

„Tačiau,

— jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio kūrinio įrašas, kuris nėra fonograma, šios teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio viešo paskelbimo dienos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau,

— jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio kūrinio įrašas, kuris yra fonograma, šios teisės nustoja galioti praėjus 70 metams nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio viešo paskelbimo dienos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau.“;

b) 2 dalies antrame ir trečiame sakiniuose skaitmuo „50“ pakeičiamas skaitmeniu „70“;

c) įterpiamos šios dalys:

„2a. Jei praėjus 50 metų po to, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba viešai paskelbta, fonogramos gamintojas nebesiūlo parduoti arba viešai pateikti, laidais ar belaidžiu būdu, pakankamo kiekio fonogramos kopijų taip, kad visuomenės nariai galėtų gauti jas jų pačių pasirinktoje vietoje ar pasirinktu laiku, atlikėjas gali

[1] OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

▼B

nutraukti sutartį, pagal kurią atlikėjas perdavė arba atidavė fonogramos gamintojui savo teises į kūrinio įrašus (toliau – perdavimo arba atidavimo sutartis). Galima pasinaudoti teise nutraukti perdavimo arba atidavimo sutartį, jei gamintojas per metus nuo tos dienos, kai atlikėjas pranešė apie savo ketinimą nutraukti perdavimo arba atidavimo sutartį remiantis pirmesniu sakiniu, neatlieka abiejų tame sakinyje nurodytų su naudojimu susijusių veiksmų. Atlikėjas negali atsisakyti šios teisės nutraukti sutartį. Kai fonogramoje įrašytas daugelio atlikėjų atliekamas kūrinys, atlikėjai gali nutraukti savo perdavimo arba atidavimo sutartis pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus. Jei perdavimo arba atidavimo sutartis nutraukiama pagal šią dalį, fonogramos gamintojo teisės į fonogramą nebegalioja.

2b. Kai pagal perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, atlikėjas turi teisę kasmet gauti papildomą atlyginimą iš fonogramų gamintojo už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta. Atlikėjas negali atsisakyti tokios teisės gauti tokį metinį papildomą atlyginimą.

2c. Bendra suma, kurią fonogramos gamintojas skiria 2b dalyje nurodyto metinio papildomo atlyginimo išmokoms, yra lygi 20 % pajamų, kurias fonogramos gamintojas gavo ankstesniais metais nei tie, už kuriuos mokamas minėtas atlyginimas, už atgaminimą, platinimą ir pateikimą tokių fonogramų, praėjus 50 metų, kai atitinkama fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.

Valstybės narės užtikrina, kad fonogramų gamintojai turėtų pateikti atlikėjams, kurie turi teisę gauti 2b dalyje nurodytą metinį papildomą atlyginimą, pastarųjų prašymu bet kokią informaciją, kuri gali būti reikalinga siekiant gauti tą atlyginimą.

2 d. Valstybės narės užtikrina, kad teisę kasmet gauti 2b dalyje nurodytą papildomą atlyginimą administruotų kolektyvinių teisių administravimo organizacijos.

2e. Jei atlikėjas turi teisę gauti pasikartojančius mokėjimus, iš šių mokėjimų neatskaičiuojama išmokėtas avansas ar jokioje sutartyje nustatyti atskaitymai praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba, jeigu nebuvo išleista, praėjus 50 metų, kai ji buvo teisėtai viešai paskelbta.“

▼B

3. 10 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

▼C1

„5. 2011 m. spalio 31 d. galiojančios redakcijos 3 straipsnio 1–2e dalys taikomos kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurių atžvilgiu atlikėjui ir fonogramos gamintojui 2013 m. lapkričio 1 d. pagal tas 2011 m. spalio 30 d. galiojančios redakcijos nuostatas dar taikoma apsauga, ir tiems kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurie sukuriami po tos datos.

▼B

6. 1 straipsnio 7 dalis taikoma muzikos kūriniams su žodžiais, kurių bent jau muzika ar žodžiai saugomi bent vienoje valstybėje narėje 2013 m. lapkričio 1 d. ir muzikos kūriniams su žodžiais, kurie sukuriami po šios datos.

Šios dalies pirma pastraipa nedaromas poveikis jokiems su naudojimu susijusiems veiksmams, atliktiems anksčiau nei 2013 m. lapkričio 1 d. Valstybės narės priima specialias nuostatas, reikalingas trečiųjų šalių įgytoms teisėms apsaugoti.“

4. Įterpiamas šis straipsnis:

*„10a straipsnis*

**Pereinamojo laikotarpio priemonės**

1. Jei sutartyje aiškiai nenurodyta kitaip, laikoma, kad perdavimo arba atidavimo sutartis, sudaryta anksčiau nei 2013 m. lapkričio 1 d., toliau sukelia pasekmes atėjus tam laikui, kai pagal 2011 m. spalio 30 d. galiojančios redakcijos 3 straipsnio 1 dalį atlikėjas nebebūtų saugomas.

2. Valstybės narės gali nustatyti, kad perdavimo arba atidavimo sutartys, pagal kurias atlikėjas turi teisę gauti pasikartojančius mokėjimus ir kurios sudarytos anksčiau nei 2013 m. lapkričio 1 d., gali būti iš dalies keičiamos praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.“

*2 straipsnis*

**Perkėlimas į nacionalinę teisę**

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2013 m. lapkričio 1 d. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai paskelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

▼B

*3 straipsnis*

**Ataskaita**

1. Ne vėliau kaip 2016 m. lapkričio 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą atsižvelgdama į skaitmeninės rinkos pokyčius ir, jei reikia, kartu pateikia pasiūlymą dėl kitų Direktyvos 2006/116/EB pakeitimų.

2. Ne vėliau kaip 2012 m. sausio 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą, įvertindama galimą poreikį pratęsti audiovizualinio sektoriaus atlikėjų ir gamintojų teisių apsaugos terminą. Prireikus Komisija pateikia pasiūlymą dėl kitų Direktyvos 2006/116/EB pakeitimų.

*4 straipsnis*

**Įsigaliojimas**

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*5 straipsnis*

**Adresatai**

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.